

22.8.21, Telecí

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

POZDRAV Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT Kámen, jež zavrhli stavitelé, stal se kamenem úhelným. Stalo se tak skrze Hospodina, tento div se udál před našimi zraky. Toto je den, který učinil Hospodin, jásejme a radujme se z něho. Ž 118, 22-24

PÍSEŇ 158 Samému Bohu

VSTUPNÍ MODLITBA

Náš Pane, když se ráno vzbudíme, uvědomíme si, jak velký dar je, že můžeme žít. Když potom přijdeme na to, že máme co na sebe a máme ještě dost sil si zavázat tkaničky u bot, víme, že je dosud tvá milost s námi. Když se dostaneme po svých do obchodu a zpět, ještě si můžeme dělat naději, že se sami o sebe postaráme. Pak ale není vždy tak dobře, a tu si smíme uvědomit, jak důležité je, že ty jsi s námi, i když se nám právě nedaří, i když jsme upoutaní na lůžko, i když už jsme téměř bez života. Tvoje blízkost – to je ten nejvzácnější dar. Tu je schopný vnímat i člověk, který je na pokraji mezi životem a smrtí. A ty jsi, Pane, blízko. Ty nám dáváš hojnost toho, co potřebujeme. Děkujeme za všechny tvé dobré dary, za to, co přijímáme z tvé lásky, za dobré vztahy s lidmi, za blízké přátele, za lidi, kteří nasazují svůj čas a energii pro druhé. Za to všechno, co dělá náš svět hezký. Co slouží člověku, aby mohl šťastně a spokojeně žít, i když třeba není mladý, zdravý a plný sil. Amen

1. ČTENÍ Iz 5, 1-7

PÍSEŇ 673 Dej odvahu

OHLÁŠKY

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, prosíme za sebe i za naše blízké, abychom se nepodobali zlým vinařům... Prosíme za lidi kolem nás, aby nacházeli v životě radost a pokoj... Myslíme na situaci v Izraeli, za pokoj mezi národy tě prosíme... Ved' nás k druhým lidem, abychom uměli pomáhat a sloužit... Prosíme za lidi, kteří mají mezi sebou konflikty a živí v sobě nenávisť... Prosíme za nemocné, slabé, staré... Prosíme za ty, kdo jsou sami a bez pomoci... Myslíme na náš sbor, přimlouváme se za to, abychom zde byli k užtku... Společně se modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ Konečně vás, bratři (a sestry), prosíme a napomínáme v Pánu Ježíši, abyste vždy více prospívali v tom, co jste od nás přijali a co už také činíte: žijte tak, abyste se líbili Bohu. (1Te 4,1)

POŽEHNÁNÍ Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ 487 Amen, Otče

2. ČTENÍ (ZÁKLAD KÁZÁNÍ)

Mt 21, 33-42

Poslyšte jiné podobenství: Jeden hospodář vysadil vinici, obehnal ji zdí, vykopal v ní lis a vystavěl strážní věž; potom vinici pronajal vinařům a odcestoval. Když se přiblížil čas vinobraní, poslal své služebníky k vinařům, aby převzali jeho díl úrody. Ale vinaři jeho služebníky chytily, jednoho zbili, druhého zabili, dalšího ukamenovali. Znovu poslal jiné služebníky, a to více než předtím, ale naložili s nimi právě tak. Nakonec k nim poslal svého syna; řekl si: „Na mého syna budou mít přece ohled!“ Když však vinaři shlédli syna, řekli si mezi sebou: „To je dědic. Pojdte, zabijme ho, a dědictví připadne nám!“ Chytily ho, vyvlekly ven z vinice a zabily. Když nyní přijde pán vinice, co udělá těm vinařům?“ Řekli mu: „Zlé bez milosti zahubí a vinici pronajme jiným vinařům, kteří mu budou odvádět výnos v určený čas.“

Ježíš jim řekl: „Což jste nikdy nečetli v Písmech: ‚Kámen, který stavitelé zavrhl, stal se kamenem úhelným; Hospodin to učinil a je to podivuhodné v našich očích‘?“

Podobenství o zlých vinařích je podobenstvím, které jde do konfliktu. Už to není jen upozornění na chyby. Ježíš končí docela jasným a zřetelným slovem na adresu velekněží a farizeů o tom, že jim bude Boží království odňato. Toto už není řeč podobenství, to není „co by kdyby“, to je ostré sdělení soudu. Velekněží a farizeové také konečně pochopili, že už se tu delší dobu mluví o nich, a tak se chtějí Ježíše zmocnit a umlčet ho. Můžeme říct otevřeně – chtěli ho zabít. Za nějakou dobu se jim to podaří, ale v této chvíli se ještě bojí zástupu, který se kolem Ježíše tvoří.

Snad byste mohli namítnout, jak je možné, že je Ježíš vůči velekněžím a farizeům tak příkrý. Pak se přece nemůže divit, že se k němu chovají nepřátelsky, když je nechce v Božím království. Celou situaci by proto mohl někdo hodnotit jako Ježíšovu vinu. Neměl si začínat. Jenže to by nesmělo předcházet ono podobenství. Tam se obraznou řečí říká, co se tu vlastně děje.

Hospodář vysadil vinici, všechno zařídil, aby se práce dařila. Vinici obehnal zdí, aby byla dostatečně chráněná, byl v ní lis, aby se mohly hrozny zpracovávat, strážní věž, aby bylo možné na vinici dohlížet. Pak vinici pronajal a odcestoval. Zvolil běžný postup, tak, jak bývalo zvykem. Očekával ovšem, že vinice vydá svůj užitek a že si pro příslušnou část zisku pošle své služebníky. Tak také v danou dobu učinil, ale jeho služebníci se nesetkali s otevřenou náručí. Místo úrody či peněz dostali bití, kamenování, ba i smrt. Hospodář – Bůh daroval starozákonnímu Božím lidu vše potřebné, aby mohl fungovat a přinášet užitek. Když ale posílal své služebníky, proroky, nevedlo se jim právě nejlépe. Dostali bití, kamenování a byli i zabití. Kdo si tedy začal? Cožpak to byl Ježíš, kdo tohle všechno způsobil? Ne, to byli tehdejší představitelé židů, představitelé tehdejší církve. Ti chtěli určovat pravidla hry, ti chtěli mít výnos z tohoto světa jen sami pro sebe. Zlo nepochází z Boží strany. Ani nějaký velký hněv, nebo kdovíjaké výčitky. Ježíš svým podobenstvím pouze popisuje situaci,

jaká byla, jak ji lidé znali. A poukazuje též na Boží trpělivost. Hospodář – Bůh poslal své služebníky, ti se potázali se zlou, ale Bůh netrestá hned. Má naprosto nepochopitelnou schopnost zachovat klid.

Bůh zachovává klid a posílá další služebníky. Pošle jich víc. Snad si říká, že jejich svědectví tak bude hodnověrnější. Snad doufá, že si jich lidé všimnou a začnou se chovat jinak. Dává lidem ještě šanci. Co bylo dál, to Ježíš v podobenství okomentuje jen stručným sdělením, že s nimi naložili právě tak, jako s těmi prvními. Ukažte mi pozemského vladaře, který by si toto nechal líbit. Ukažte mi stát, který by nechal bez trestu, kdyby někdo vztáhl ruku na jeho vyslance. Ukažte mi člověka, který by měl takovou trpělivost, jakou má Bůh. Hospodin přece posílal své služebníky po řadu století, jednoho za druhým, znovu a znovu, a stále doufal, že se konečně lidé zastydí, že konečně půjdou do sebe, budou činit pokání a změni se. Jenže nic se nestalo. Tohle všechno není Ježíšova vina, není to jeho zlá vůle, není to něco, co by v lidech působil Bůh. To je špatné ovoce lidské svobody. My lidé můžeme nést různé plody, někdy dobré, jindy zlé. A to, co se zde popisuje, je ukázka těch špatných, nechutných plodů, které se urodily na stromě starozákonní církve, když přestala poslouchat Hospodina a začala toužit po moci a zisku.

Ani ve zlomové chvíli Bůh nezmění svůj postoj, nepřestane být na nejvyšší milosrdný. Tam, kde by už člověk střílel z děl a kulometů, kde by se lidé domáhali svých práv hlava nehlava, tam Bůh jedná stále ještě laskavě. Dokonce ještě laskavěji než předtím. Posílá na svět svého Syna. Takový nerozum, řeknete si, a budete mít pravdu. Vždyť je jasné, že se lidé postaví i proti němu. Cožpak by najednou velekněží a farizeové otočili o sto osmdesát stupňů? Ježíš dává nahlédnout do Božího myšlení. Mluví o tom, jak si Bůh řekl, že na Syna budou mít lidé ohled. Jakási naivita, poslední pokus. Největší možné dobro se dává člověku, aby zlomilo lidskou nenávist a pýchu. A zdá se, že v mnoha případech se věci mění. Lidé jdou do sebe. Křtí se v Jordánu na znamení pokání. Touží poznat pravdu, zajímají se nově o Boží věci.

Jenže to se týká těch prostých, obyčejných lidí. Těch, kteří si neudělali z Božího království živnost. Jenže stále tu jsou také ti, kdo se na Bohu jen přiživují. A nepotřebují, aby jim někdo vyháněl penězoměnce z chrámu, nestojí o kázání, že samo přinášení obětí do chrámu nestačí, že poslouchat Pána Boha je víc než plnit náboženské nebo jiné příkazy Zákona. Tito velekněží, farizeové a zákoníci se cítí být ohroženi ve svých pozicích. Jim nejde o nastolení Božího království, jim jde o jejich teplá místa, o obdiv druhých lidí, o to, aby se nic z toho, co je zaběhané, neměnilo. Obyčejní lidé Syna,

Ježíše, přijímají. Představitelé židů nikoli. Ježíš vypráví de facto svůj příběh. Předvídá, co se s ním stane. Bůh posílá mne, Syna, a i mne zlí vinaři zabijí, protože budou doufat, že tak definitivně porazí Boha. „Když nebude dědic, bude dědictví naše.“ Zdánlivě logické. Jen zapomněli, že v Božím království platí jiná logika než v lidském světě.

Boží logika říká – ano, lze učinit cokoli. V rámci lidské svobody lze i překroutit pravdu, lze zabít Božího Syna, lze se chovat zpupně a pyšně, ale ani tím nelze Boha přemoci. Bůh nemůže prohrát. Takové myšlenky jen prozrazují, že lidé považovali Boha za bezmocného. Přepočítali se. Mohli si to přecíst už v žalmech, že ten, kterého budou chtít zavrhnout, se stane základem nové Boží stavby, tím kamenem úhelným. Jenže oni na Boží vzkaz neslyšeli, oni kašlali na to, co Bůh chce, co činí, co říká. Ježíš pak sdělí jen to, že těmto nepoučitelným bude Boží království odňato. Ani neslibuje nějaké pohromy a katastrofy. Jen se minou s cílem, a to je zlé. Nepůsobí jim to ovšem zlý Bůh. Je to výsledek jejich zlého jednání vůči Bohu i jeho Synu. I v této mezní situaci ovšem zní poselství, že Bůh nezatratil člověka. Třebaže bude Boží království někomu odňato, jiný naváže na to přetržené a bude pokračovat. Bůh vlastně hledá, kdo zvedne odhozený štafetový kolík a poběží dál. Tak jsme se dostali ke své šanci i my.